

Yeni Devlet Memuru, 1 Dereceli Memur Kadrosuna Atanabilir mi?

Bu makalede; “Kazanılmış hak aylık derecesi örneğin 9/2 olan bir Devlet memurunun; 657 sayılı Kanununun 68/B maddesi hükmü doğrultusunda, görevde yükselme veya unvan değişikliği sınavına tabi olmayan 1. dereceden bir kadroya, bazı şartları taşıması kaydıyla atanabilme ihtimali var mıdır?” sorusuna cevap aranmıştır. ***---***YAZININ TAMAMINI SİTE ÜYELERİ OKUYABİLMEKTEDİR. ÜYELİK İÇİN ÜCRETSİZ KAYIT YAPABİLİR VE YAZIYI OKUYABİLİRSİNİZ***---**

YENİ DEVLET MEMURU, 1 DERECELİ MEMUR KADROSUNA ATANABİLİR Mİ?

Halil MEMİŞ

MİARGEM Başkanı

Sosyal medya üzerinden zaman zaman hukuki konularda anketler yaparak, sonuçlarını kısa değerlendirme yazılarıyla takipçilerimizle paylaşıyoruz.

Son yaptığım anket, Devlet memurlarına yönelik ve teknik bir anket olması nedeniyle onu bu köşede değerlendirmeyi uygun gördüm.

Anketin sorusu; “Kazanılmış hak aylık derecesi örneğin 9/2 olan bir Devlet memurunun; 657 sayılı Kanununun 68/B maddesi hükmü doğrultusunda, görevde yükselme veya unvan değişikliği sınavına tabi olmayan 1. dereceden bir kadroya, bazı şartları taşıması kaydıyla atanabilme ihtimali var mıdır?” şeklinde oluşturulmuş, yoruma da burada kastedilenin “asaleten” atama olduğu belirtilmişti.

Sonuç; % 50,7 oranında “Hayır, yoktur.” olarak tecelli etmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 68/B maddesi, kurumların 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolarına atanmanın hangi şartlarla gerçekleştirileceğini düzenlemektedir.

Burada, konumuz dışında olmakla beraber yanlış bir yargıyı da düzeltmek istiyorum. Genellikle, söz konusu 68/B maddesinin yönetici kadrolar için uygulanabileceği gibi bir genel kanaat mevcuttur. Yönetici kadrolarda, sadece Genel İdare Hizmetleri Sınıfından kadrolardır.

Halbuki; madde sadece “Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı”nı hariç tutmuştur. Yani, 68/B maddesi bu iki sınıf dışındaki hizmet sınıflarının 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceleri için uygulanabilecek bir düzenlemedir ve bu kadrolara hangi şartlarla atanılabileceğini ortaya koymaktadır. Yani, GİHS dışında belirtilenler dışındaki hizmet sınıfına dahil kadrolara da (Mühendis, Mimar vb.) bu maddeye dayanılarak atama yapılabilir.

Maddede sihirli bazı ifadeler mevcuttur: “derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın” ve “daha aşağıdaki derecelerden atama”.

Bir başka sihirli husus ise, bu kadrolara atanmada maddede Kazanılmış Hak Aylık Derecesinden hiç bahsetmemiş olmasıdır.

Madde, belirttiğimiz kadroların derece ve ek göstergelerine göre belli bir yıl “hizmetinin bulunması”nı şart koşturmuştur. Bir de, bu hükümden yararlanabilmek için, yükseköğrenim mezuniyeti gerekliliğini hükme bağlamıştır.

Maddede, öngörülen hizmet süresinin Devlet memurluğunda geçmesini zorunlu kılan hiçbir ifade mevcut değildir. Ha, şunu ifade edelim. Memur kadrosuna atanabilmek için memur olmak gerekir. Öngörülen hizmet sürelerinin Devlet memurluğunda geçmesini zorunlu kılan hiçbir ifade mevcut değildir şeklindeki değerlendirmemizin, “hiç Devlet memuru olması gerekmez” şeklinde algılanmaması gerekmektedir. Abartılı gelebilir ancak, bu maddenin uygulanabilmesi için en kötü uygun bir memur kadrosuna atanmış olması gerekir.

Maddeye göre; “Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir.”

Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

- a) 1 inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl,
- b) 1 inci ve 2 nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300’den az olanlar için en az 10 yıl,
- c) 3 üncü ve 4 üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu süreler iki yıl ilave edilir.

Maddede geçen bu sürelerin hesabına nelerin dahil olacağı ayrıca düzenlenmiştir.

Buna göre bu sürelerin hesabında;

1- 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda[1]fiilen çalışılan süreler (tamamı).

2- Yasama Organı Üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek astsubaylık ve yedek subaylıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen süreler (tamamı)

3- Yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin;

a) Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcıları ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için tamamı,

b) Diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır.

Dikkat edildiğinde görülecektir ki, maddede statü önemli görülmemiştir. Önemli olan hususun, çalışılmış olunması ve nerede çalışılmış olduğudur.

Örneğin; 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler derken, bu kurumlarda “Devlet memuru” olarak çalışılan süreler denmemektedir. Fiilen çalışılan süreler denmektedir.

Burada, bu kurumlarda işçilik veya sözleşmeli personel olarak fiilen çalışılan sürelerin, bu sürelerin hesabında tamamını dikkate alamazsınız, hatta hiç dikkate alamazsınız, “bu kurumlarda sürenin memurlukta geçmesi gerekir” diyenlere, hemen şunu sormamız gerekir: Yukarıda 3 numaralı maddede, yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin, örneğin belediyedeki bir kadroya, bu madde kapsamında atanmasında dörtte üçünün alınmasına cevabınız ne olabilir diye sormamız yeterli olacaktır. Nasreddin Hoca hikayesi, kazanın doğurduğuna inanan, öldüğüne de inanmalıdır.

Dolayısıyla, yukarıda belirtilen süreler, yine madde madde saydığımız kurumlarda herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna (Eski düzenlemeye göre SSK veya Emekli Sandığı, yeni düzenlemeye göre 5510 sayılı Kanun 4/a ve 4/c) tabi olarak çalışılması yeterlidir.

Hemen örneklendirelim:

Örnek 1: Mehtap Hanım, belediyede işçi pozisyonunda işe başlamış olsun. Sonrasında, sözleşmeli personel statüsüne geçirilmiş olsun. Sonrasında da, (6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun) memur kadrosuna atanmış olsun. Mehtap Hanım, aynı zamanda Kamu Yönetimi mezunudur.

İşçiliğe Başlama Tarihi: 1 Ocak 2001

Sözleşmeli Personel Olarak Başladığı Tarih: 1 Ocak 2007

Memurluğa Atanma Tarihi: 1 Eylül 2013

Bu sürelerin hepsinin belediyede geçmiş olması nedeniyle, sürelerin tamamı 68/B maddesinde öngörülen sürelerin hesabında dikkate alınacaktır.

İlgilinin 68/B maddesinde belirlenen sürelerde dikkate alınacak süreleri, işçilikte geçen 6 yıl (tamamı), sözleşmeli personel olarak geçen süreleri, 6 yıl 8 ay (tamamı) olarak alınacaktır.

Bu kişi, 1 Eylül 2013 tarihi itibarıyla, emeklilik derecesi saklı olmak üzere, kazanılmış hak aylık derecesi 9 uncu derecenin 1 inci kademesi olarak memuriyete başlayacaktır.

İlgili kişi, artık Devlet memurudur ve 6495 sayılı Kanun ile memuriyete geçişi yapıldığı için de, adaylık süreçlerine tabi olmayacak ve asaleten memur olacaktır.

Bu kişiyi belediyede Başkan Yardımcılığı, hatta bir büyükşehir belediyesinde 1. Dereceli Daire Başkanlığı veya Genel Sekreter, Genel Sekreter Yardımcısı kadrosuna atamamızda hiçbir mahsur bulunmamaktadır. Zira, Genel Sekreterlik kadrosunun ek göstergesi 5300 derecenin üstündedir ve 12 yıllık süre gerekmektedir. Diğer kadrolarda ise 10 yıl kafidir. Bu sürelerde, örneklendirdiğimiz kişi açısından yeterlidir. Dolayısıyla, ilgilinin Devlet memuru olarak atanmasını takip eden ilk hafta, hatta ertesi gün bile bu kadroya asaleten atanmasında hukuki engel yoktur.

Bir başka örnek verelim.

Örnek 2: Mehmet Bey, Mühendis olarak mezun olduktan sonra askerliğini Yedek Subay olarak yapmıştır. Burada, yedek subay öğrenciliği 4 ay, yedek subaylığı 1 yıl olsun.

Sonrasında ise, serbest olarak bir süre çalışsın. Serbest olarak çalıştıktan sonra da, bir belediyede taşeron işçi olarak bir süre, daha sonra bir süre belediyede kadrolu işçi, bir süre sözleşmeli personel olarak çalıştıktan sonra Özel Kalem Müdürü kadrosundan Devlet memurluğuna başlamış olsun. (Not: İş değişikliklerinde, hiç boşluk verilmediği varsayılmıştır.)

Serbest Çalışmaya Başladığı Tarih: 1 Ocak 2009

Belediyede İşçi Olarak Çalışmaya Başladığı Süre: 1 Ocak 2015

Belediyede İş Sözleşmesinin Fesih Tarihi: 1 Mart 2016

Belediyede Sözleşmeli Olarak Başladığı Tarih: 1 Şubat 2017

Belediyede Sözleşmeli Personel Hizmet Sözleşmesinin Fesih Tarihi: 31 Aralık 2021

İlgilinin 1. Dereceli Başkan Yardımcılığı kadrosuna atanacağını varsayalım. Gerekli hizmet süresi, ek gösterge 5300 ün altında olması nedeniyle 10 yıldır. Şimdi, bu sürenin hesabında dikkate alınabilecek süreleri hesaplayalım.

Muvazzaf askerlikte geçen süre 16 ay (Tamamı)

Serbest olarak çalışılan süre 72 ay. Bu sürelerin dörtte üçü dikkate alınabileceğinden, dikkate alınacak süre 54 ay.

Belediyede işçi olarak çalıştığı süre 12 ay (Tamamı)

Belediyede sözleşmeli olarak çalıştığı süre 59 ay (Tamamı)

İlgilinin 68/B maddesinde dikkate alınacak hizmet süresinin toplamı 141 aydır. Bu da; 11 yıl, 9 aya tekabül etmektedir.

Bu kişinin KPSS ile bir Belediyenin Mühendis kadrosuna 15 Ocak 2022 tarihinde atandığını varsayalım.

Memuriyete başlama derecesi, 657 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi A/2 gereğince 8/1 den başlayacak;

Aynı maddenin C/1 hükmü gereğince özel sektörde geçen sürenin 3/4'ü, belediye şirketinde geçen sürenin tamamı kazanılmış hak aylık derecesine eklenecektir.

Böylelikle ilgilinin kazanılmış hak aylık derecesi 5/2'te 5 ay kıdemli olacaktır. (askerlik hizmeti asaletinden sonra eklenecektir.)

Bu kişinin memuriyeti, 1 gün iken derecesi 5/2'si olacaktır.

Bu kişi, kamu yönetimi mezunu olmuş olsaydı derecesi bu hizmet süreleriyle birlikte sadece, 9/1 olacaktı.

İlgili, ilk defa memuriyete KPSS ile atandığından adaylık süreçlerine tabi olacağından, adaylığı kalktıktan, yani asaleti tasdik edildikten, sonra 1. Dereceli Başkan Yardımcılığı veya Daire Başkanlığı kadrosuna asaleten atanabilecektir. Hatta, asaleti en az 1 yılda tasdik edileceğinden, o tarih itibariyle 12 yılı da dolduracağından ek göstergesi 5300 ve üzeri olan 1. Dereceli kadrolara dahi atanabilecektir.

Bu kişi, Özel Kalem Müdürlüğünden memuriyete girmiş olması halinde, adaylık süreçlerine tabi olmayacağından atamasını müteakip 1. Dereceden Başkan Yardımcılığı veya Daire Başkanlığı kadrosuna atanabilmesi mümkün olacaktır.

Not: Görevde yükselmeye tabi kadrolarda, alt görevlerde bekleme süreleri arandığından bu derecelerden atanmaları mümkün olmayacaktır.

Devlet Memurları Kanunu

Derece yükselmesinin usul ve şartları:

Madde 68 - (Değişik: 12/2/1982 - 2595/5 md.)

.....

B) (Değişik: 4/5/1984 - KHK-199/1 md.) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir.

(Değişik ikinci paragraf: 13/2/2011 - 6111/101 md.) Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

- a) 1 inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için en az 12 yıl,
- b) 1 inci ve 2 nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için en az 10 yıl,
- c) 3 üncü ve 4 üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu sürelere iki yıl ilave edilir. Bu sürelerin hesabında; 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler ile Yasama Organı Üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek astsubaylık ve yedek subaylıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin; Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcıları ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için tamamı, diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır.

(Ek fıkra: 26/8/1993 – KHK-501/1 md.; İptal Anayasa Mahkemesinin 6/10/1993 tarihli ve E. 1993/32, K. 1993/32 sayılı kararı ile)

Bu bent hükümlerine göre atananlar atandıkları kadronun aylık (Ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanırlar. Bu suretle üst dereceye atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her "3" yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde gözönüne alınır. Ancak atandıkları kadro aylıkları, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmaz.

(Ek paragraf: 2/7/2018 - KHK-703/172 md.) Cumhurbaşkanı onayıyla yapılan atamalarda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde öngörülen hizmet süresi şartları aranır. Üst kademe kamu yöneticisi sayılmayan daire başkanı ve bu kadrolara denk yönetici kadrolarına yapılacak atamalarda bu bentte öngörülen hizmet süresi yükseköğrenim gördükten sonra beş yıl olarak uygulanır. Ancak bu beş yıllık sürenin hesabında Devlet memurlarının kazanılmış hak aylık derece ve kademesinde değerlendirilen hizmet süreleri esas alınır.

C) (Ek: 13/2/2011 - 6111/101 md.) Derece yükselmesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Müşterek kararla atanmış olanların derece yükselmeleri, ilgili bakanın veya yetkili kıldığı makamın onayı ile yapılır. Üst derece kadroya atanmış olup da kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık dereceleri daha aşağıda bulunanların (45 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yapılan atamalar hariç), kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükseltilmeleri için, bu hâlin devamı süresince yukarıda belirtilen onay aranmaz.

[1]a) Genel bütçeye dahil dairelerle, katma bütçeli idareler ve bunlara bağlı kuruluşlar,

b) İl Özel İdareleri ve belediyeler, bunların birlikleri ve bunlara bağlı iktisadi müesseseler, işletmeler,

c) İktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları ve bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri,

d) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları dışında kalan ve kamu fonu kullanan, özel kanunlarla veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu kuruluşları ve bu nitelikteki bankalar ve bunların en az sermayesinin yarısından fazlasına iştirak suretiyle kurdukları müessese, ortaklık ve iştirakler,

e) Döner sermayeli kuruluşlar ile özel kanunlarla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: etin Emeç Bulvari Hürriyet Cad. No: 2/12 ankaya ANKARA